

PRZEMIANY PRACY W SEKTORZE BANKOWYM W KONTEKŚCIE ROZWOJU GOSPODARKI CYFROWEJ

DR HAB. KATARZYNA ŚLEDZIEWSKA
DR HAB. RENATA WŁOCH
SATIA ROŻYNEK

1 JAK ZMIENIA SIĘ PRACA W GOSPODARCE CYFROWEJ?

TRANSFORMACJA CYFROWA OPIERA SIĘ NA 3 FILARACH

TECHNOLOGIE

Łączność

Automatyzacja

Autonomizacja

Inteligentny produkt

PROCESY

Integracja pionowa

Integracja pozioma

Integracja życia produktu

Standaryzacja

ORGANIZACJA

Strategia

Przywództwo

Pracownicy

Współpraca i projekty

Wdrożenie **technologii** to warunek konieczny, ale niewystarczający transformacji cyfrowej

W HYBRYDOWYM ŚRODOWISKU PRACY KOMPETENCJE LUDZI I MASZYN BĘDĄ SIĘ UZUPEŁNIAŁY

Aktywności wykonywane wyłącznie przez ludzi

Przywództwo
Empatia
Tworzenie
Ocenianie

Aktywności hybrydowe wykonywane wspólnie przez ludzi i maszyny

Ludzie dopełniają maszyny

Szkolenie
Wyjaśnianie
Utrzymywanie

AI zwiększa ludzkie możliwości

Wzmacnianie potencjału umysłu
Wzajemne oddziaływanie
Wzmacnianie potencjału ciała

Aktywności wykonywane wyłącznie przez maszyny

Przeprowadzanie transakcji
Powtarzanie
Przewidywanie
Adaptowanie

Zadania zawodowe w coraz większym stopniu będą polegać na współpracy z zaawansowaną technologią

ZMIANY W SEKTORZE FINANSOWYM I BANKOWYM WYNIKAJĄ Z:

Pojawienia się **nowego typu klienta**

PERSONALIZACJA

Wdrażania technologii datafikacji

Nowego otoczenia konkurencyjnego
Fintechy, techfiny

BANKI TO INSTYTUCJE SZCZEGÓLNIIE PODATNE NA CYFROWĄ TRANSFORMACJĘ

Działalność banków zawsze opierała się na analizie i integracji danych

50% czasu pracy w bankach polega na gromadzeniu i przetwarzaniu danych [8]

W epoce Big Data banki mogą korzystać z nowych źródeł danych w celu optymalizacji działania i personalizacji oferty

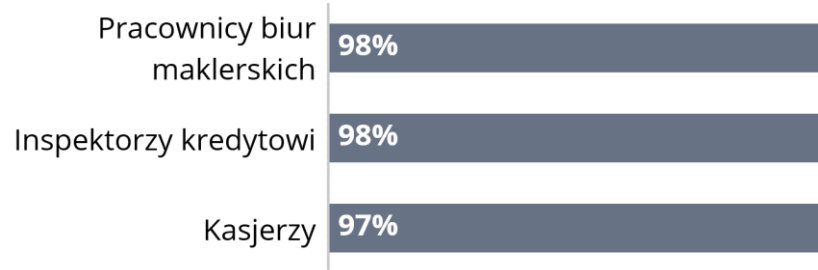
Wdrażanie technologii datafikacji, postępująca automatyzacja i autonomizacja procesów w bankach, przekłada się na radykalny wzrost efektywności pracy.

2 JAKIE PROCESY PRZYŚPIESZYŁ COVID-19 W SEKTORZE BANKOWYM?

AUTOMATYZACJA ZAGRAŻA NAWET **POŁOWIE** OBECNYCH MIEJSC PRACY W BANKACH

Prawdopodobieństwo automatyzacji stanowiska

Podatność zadań na automatyzację

Skutki automatyzacji dotkną w większym stopniu stanowiska zajmowane przez **kobiety**

Źródło: Accenture, The Impact of Cognitive Computing in Management, Accenture Institute for High Performance and Accenture Strategic Study, 2015.; R. Straus, Will You Be Replaced by a Robot, "This is Money" 2014.

GŁÓWNE OBSZARY TRENDÓW ZWIĄZANYCH Z COVID-19

1

**Bankowość
oddziałowa**

2

Produkty

3

Back office

4

Praca zdalna

BANKOWOŚĆ ODDZIAŁOWA

Źródło: istockphoto

DO TEJ PORY: operacje gotówkowe, doradztwo, zakładanie konta, gotówka

- Przyspieszony proces konwertowania na non-cash
- Zmiany postaw klientów (różne grupy wiekowe o różnym poziomie kompetencji cyfrowych)

NOWE ZADANIA:

- Nowa rola pracownika w oddziale
  - Przewodnik po świecie aplikacji technologii cyfrowych
  - Buduje relacje i zaufanie

PRODUKTY

NAJWAŻNIEJSZE: NON-CASH

- Rozwój usług w oparciu aplikacje, dane i nowe technologie szyfrujące;
- Cyberbezpieczeństwo; biometria
- Funkcjonalności „self-service’owe”
- Zmiana postaw w każdej grupie wiekowej - przyrost aktywacji usług
- Przejście od użytkownika biernego do aktywnego
- Komunikacja przez chaty, autoboty telefoniczne

KLUCZOWE ROZWIĄZANIA

- **IA** – automatyzacja procesów, integracja systemów i danych (tu rola PFR)
- **Podpisy kwalifikowany** – indentyfikacja pozwala by procesy stały się całkowicie zdalne
- Systemy do **pracy zdalnej** (funkcje monitorowania pracy, wykonywanych zadań, profilowanie pracownika)
- **Szkolenia online**
- **Rola centrów biznesowych**

BACK OFFICE

Operacje: automatyzacja procesów (np. wakacje kredytowe)

- Ważna elastyczność systemów informatycznych i ich dopasowanie do procesów
- Efektywność, szybkość, niższe koszty

PRACA W BACK OFFICE

Jeśli automatyzacja wewnętrznych procesów to:

- redukcja zadań wykonywanych przez człowieka

PRACA ZDALNA

- zmiana postaw
- rozwiązania powstały wcześniej, część banków od razu je wykorzystuje
- banki przechodzą na pracę zdalną częściowo
- podział zespołów i tworzenie silosów, rozerwanie relacji i więzi w zespołach
- nowe kompetencje liderów i pracowników
  - godzenie ról zawodowych z prywatnymi (zacieranie granic)
  - psychiczne (samotność, monotonia, przemoc w domu, opieka nad dziećmi)
  - z obszaru integracji sensorycznej
- problem cyberbezpieczeństwa

Źródło: istockphoto

W BANKACH ROŚNIE ZAPOTRZEBOWANIE NA KOMPETENCJE PRZYSZŁOŚCI

Banki zaczynają pełnić nowe role...

- Dostarczanie klientom możliwości mobilnej samoobsługi
- Edukacja klientów tak, aby potrafili wykorzystywać możliwości mobilnej samoobsługi
- Doradztwo i personalizacja doświadczenia
- Tworzenie partnerskiej relacji z klientem

... które wymagają od ich pracowników nowych kompetencji i umiejętności

- Kompetencje cyfrowe, w tym zaawansowane kompetencje obsługi urządzeń mobilnych – dzięki czemu są w stanie edukować klientów
- Zaawansowane kompetencje interpersonalne – dzięki czemu są w stanie budować i podtrzymywać relację z klientem wymagającym spersonalizowanych usług
- Umiejętność i gotowość do współpracy z systemami opartymi na sztucznej inteligencji

3 JAK CZWARTA REWOLUCJA TECHNOLOGICZNA ZMIENIA PRACĘ W SEKTORZE BANKOWYM W POLSCE?

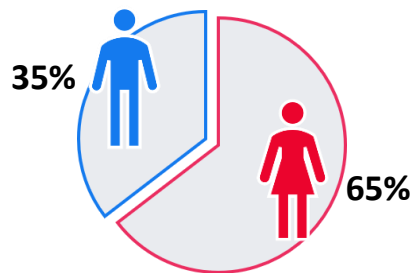
Wyniki badania dotyczącego przemian pracy w polskich bankach przeprowadzonego przez DELab UW we współpracy z KIR i Fundacją Cyberium

OPIS BADANIA

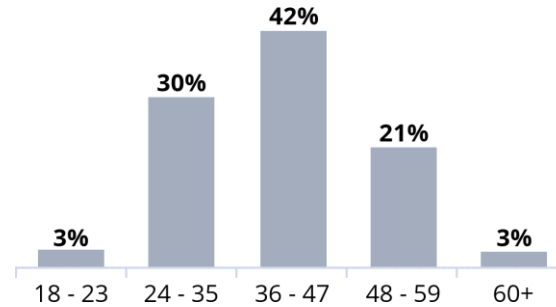
257
ankietowanych

Ankieta przeprowadzona w 2019 roku
wśród pracowników polskich banków
na zlecenie Fundacji Cyberium

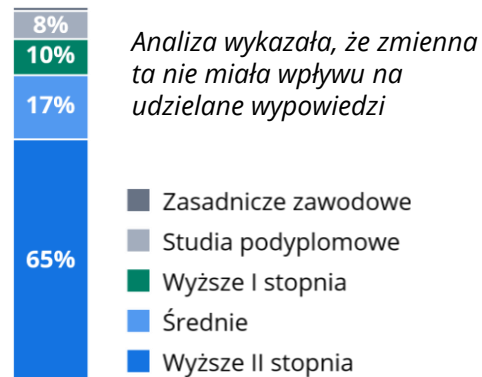
Płeć

Wiek

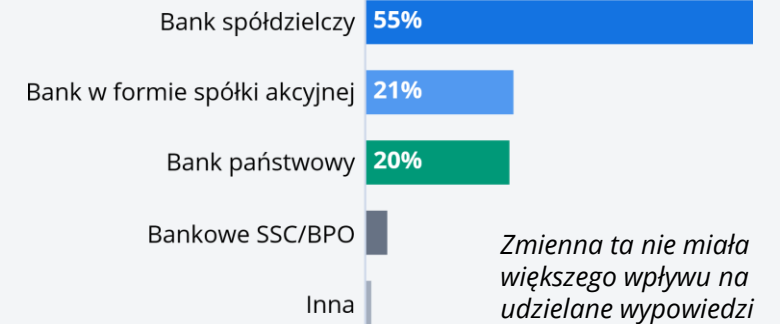
Wykształcenie

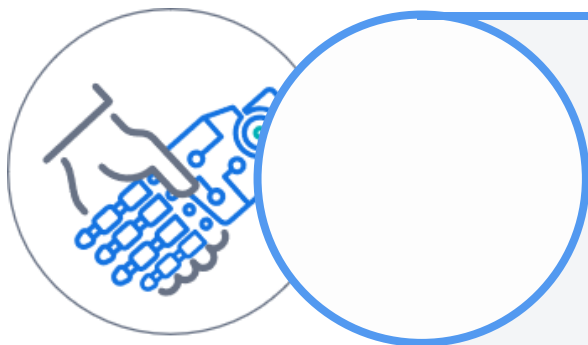
Stanowisko

Manager wyższego szczebla i członek zarządu	12%
Manager niższego i średniego szczebla	36%
Specjalista/ ekspert/ starszy specjalista	17%
Kasjer, doradca klienta, asystent	26%
Inne stanowisko	9%

Kategoria firmy

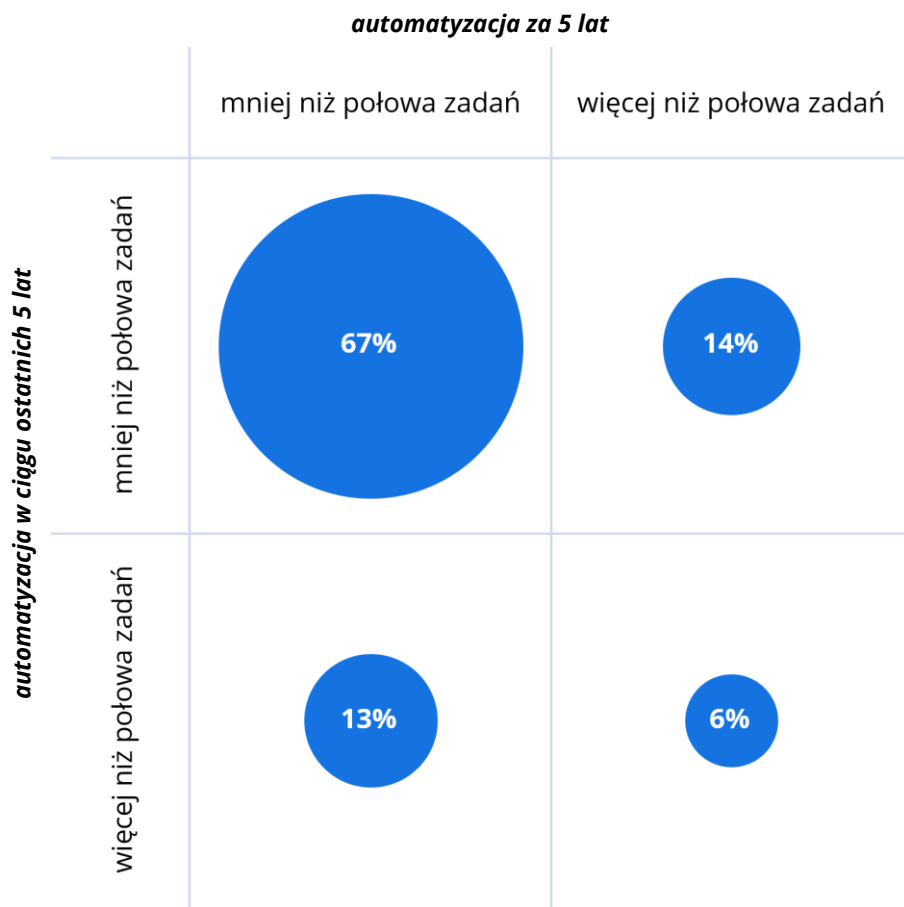

Pracownicy sektora bankowego nie doszacowują ryzyka restrukturyzacji i konieczności zmiany profilu kompetencji, jakie niesie ze sobą transformacja cyfrowa

ZDANIEM WIĘKSZOŚCI RESPONDENTÓW TEMPO AUTOMATYZACJI NIE ULEGNIE ZWIĘKSZENIU

Automatyzacja w przeszłości a automatyzacja za 5 lat

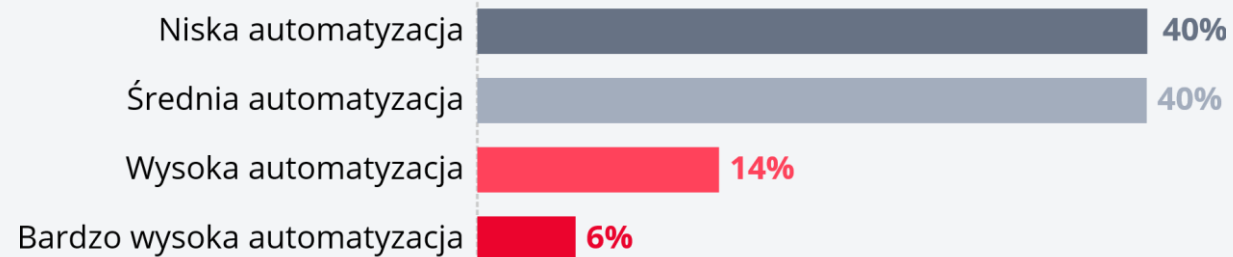

Większość respondentów spodziewa się utrzymania tempa automatyzacji podobnego do tego, jakiego doświadczyli w ciągu ostatnich 5 lat.

Jedynie **14%** odpowiadających uważa, że tempo automatyzacji będzie rosnąć w porównaniu do tego, jakiego doświadczyli w przeszłości.

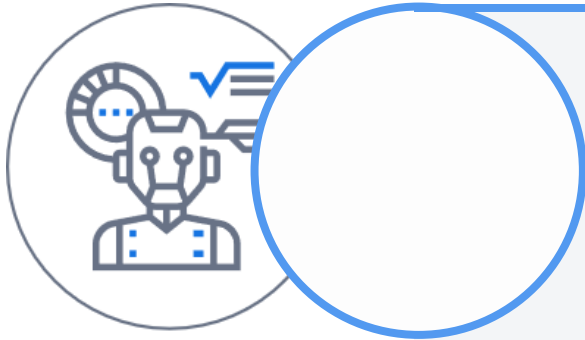
CO PIĄTY PRACOWNIK DOŚWIADCZYŁ AUTOMATYZACJI PONAD POŁOWY ZADAŃ W CIĄGU OSTATNICH 5 LAT

Jaki procent czynności wchodzących w zakres Pana/i obowiązków uległ automatyzacji w ciągu ostatnich 5 lat?

Poziomy automatyzacji

Niska automatyzacja	0-20% wykonywanych zadań
Średnia automatyzacja	21-50% wykonywanych zadań
Wysoka automatyzacja	51-80% wykonywanych zadań
Bardzo wysoka automatyzacja	81-100% wykonywanych zadań

Deklaratywnie pracownicy sektora są otwarci na pracę i współpracę z systemami autonomicznymi oraz na podnoszenie kompetencji.

Ze względu na wcześniejsze wolne tempo automatyzacji pracownicy nie doceniali rewolucyjnego znaczenia konkretnych kompetencji analitycznych i cyfrowych w kontekście ich dalszej kariery zawodowej.

Zdecydowana większość pracowników nie dysponuje wysoko rozwiniętymi kompetencjami analitycznymi i cyfrowymi. Ani oni, ani ich pracodawcy nie są przy tym nastawieni na ich intensywny rozwój.

WYSOKIE KOMPETENCJE ANALITYCZNE I CYFROWE POSIADA ZDECYDOWANA MNIEJSZOŚĆ ZBADANYCH PRACOWNIKÓW SEKTORA BANKOWEGO

Jak ocenia Pan/i poziom swoich kompetencji?

Analiza, wizualizacja i wnioskowanie z danych

	Wysoki poziom	Średni poziom	Brak kompetencji
Analizowanie i wnioskowanie z danych (nie włączając big data)	21%	60%	19%
Wizualizacja i prezentacja danych i wyników	15%	70%	15%
Analizowanie big data	5%	51%	44%

Cyberbezpieczeństwo

	Wysoki poziom	Średni poziom	Brak kompetencji
Cyberbezpieczeństwo	7%	55%	38%

Programowanie i praca z systemami opartymi na AI

	Wysoki poziom	Średni poziom	Brak kompetencji
Praca i współpraca z systemami opartymi na AI	9%	52%	39%
Programowanie algorytmów uczących się	2%	30%	68%

ZDECYDOWANA WIĘKSZOŚĆ PRACOWNIKÓW BANKÓW JEST OTWARTA NA WSPÓŁPRACĘ Z SYSTEMAMI OPARTYMI NA SZTUCZNEJ INTELIGENCJI I ZDAJE SOBIE SPRAWĘ Z KONIECZNOŚCI PODNOSZENIA KOMPETENCJI W TYM OBSZARZE

- Jestem otwarty/a na współpracę z systemami opartymi na sztucznej inteligencji automatyzującej pracę w banku.

■ Zgadzam się   ■ Nie wiem   ■ Nie zgadzam się

- Żeby utrzymać pracę w banku, w ciągu najbliższych 5 lat będę musiał/a podnieść swoje umiejętności pracy z systemami opartymi o sztuczną inteligencję i automatyzację.

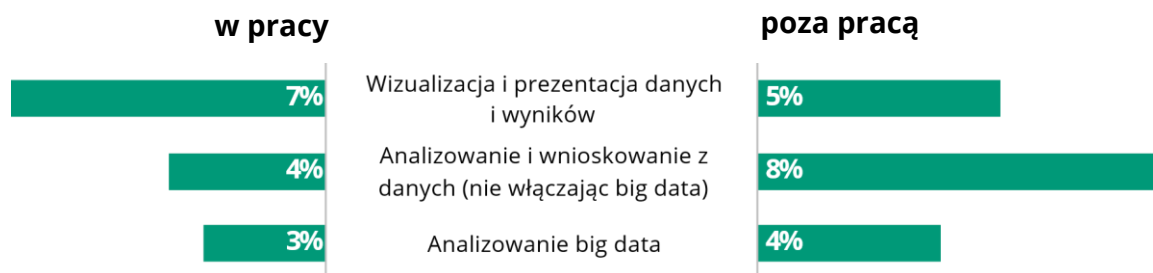
■ Zgadzam się   ■ Nie wiem   ■ Nie zgadzam się

PRACOWNICY SEKTORA BANKOWEGO W NIEWIELKIM STOPNIU ROZWIJAJĄ KOMPETENCJE CYFROWE I ANALITYCZNE

Jakie kompetencje rozwija Pan/i w ramach szkoleń, kursów lub warsztatów?

Odsetek odpowiedzi „w wysokim stopniu”

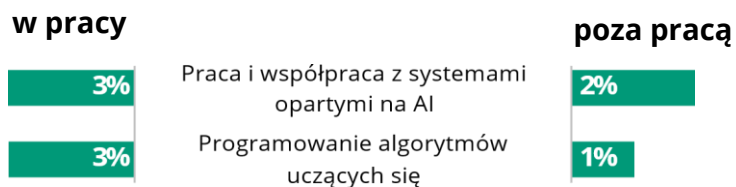
Analiza, wizualizacja i wnioskowanie z danych

Łączny odsetek odpowiedzi „Nie rozwijam” takich kompetencji

	Poza pracą	W pracy
Analizowanie big data	74%	65%
Analizowanie i wnioskowanie z danych (nie włączając big data)	66%	44%
Wizualizacja i prezentacja danych i wyników	60%	38%
Cyberbezpieczeństwo	63%	42%
Praca i współpraca z systemami opartymi na AI	70%	62%
Programowanie algorytmów uczących się	80%	78%

Programowanie i praca z systemami opartymi na AI

4 JAKIE TRENDY WYŁANIAJĄ SIĘ W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ COVID-19?

WNIOSKI

Reskilling i upskilling wszystkich pracowników konieczny do funkcjonowania firmy w erze post-pandemicznej: online, budowanie ekosystemu partnerów edukacyjnych

Budowanie **strategii rozwoju kompetencji** pracowników w oparciu o:

- krytyczne zdolności cyfrowe i poznawcze,
- umiejętności społeczne i emocjonalne,
- zdolności adaptacyjne i odporność.

Nowe przywództwo - brak hierarchiczności, rozproszenie pracowników, motywacja w nowym ładzie:

- Przewodnik, nie szef
- Rozumiejący znaczenie nowego paradygmatu ładu społecznego
- Rozumiejący wyzwania w zmieniającym się środowisku pracy

WNIOSKI

Nowe wartości: relacyjność, zaufanie, zaangażowanie, bezpośrednia relacja połączona z personalizacją usług, przewidywalność, podejście długoterminowe

Rola pracownika

- Budowanie relacji z klientami
- Specyficzne transakcje czy funkcje (np. kontrolne)
- Kontrola, bezpieczeństwo
- Organizacja pracy – nowe role

Obawa, że digitalizacja procesu wiąże się z ryzykiem utraty pracy

- Realne i materializujące się
- Potrzebne by pracownicy byli przekonani do tej zmiany by pomogli klientom
  - **Tak - jeśli będą sami w procesie przekwalifikowywania i nabywania nowych kompetencji**